

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ

Ю.М. Кисельова

Програма з навчальної дисципліни
«КОНЦЕПЦІЇ ПОСТСУЧАСНОСТІ»

Донецьк – 2012

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “КОНЦЕПЦІЇ ПОСТСУЧАСНОСТІ”

1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузі знань:	0203 Гуманітарні науки
Назва напрямку:	020301 Філософія
Назва спеціальності:	7.02030102 Релігієзнавство
Освітньо-кваліфікаційний рівень:	спеціаліст, магістр
Дисципліна:	вибіркова
Кількість модулів:	3
Кількість змістових модулів:	1
Загальна кількість годин:	108
Тижнева кількість годин (по семестрам):	2, 3
Рік (роки) підготовки:	1, 2
Семестр (семестри):	2,3
Лекції (по семестрам):	32 години (16 занять)
Семінари (по семестрам):	16 годин (8 занять)
Лабораторні (по семестрам):	16 годин (8 занять)
Практичні (по семестрам):	не заплановано
Самостійна робота (по семестрам):	20, 18
Індивідуальна робота (по семестрам):	6 годин (доповідь)
Вид контролю (по семестрам):	залік

ВСТУП

Технологічні зміни кінця ХХ - початку ХХІ століття супроводжуються трансформацією всіх сфер громадського життя, зміною типу соціальної комунікації, соціальної природи суспільних відносин й, в остаточному підсумку, якісною зміною самих основ цивілізації й формуванням нової соціокультурної парадигми. Можна затверджувати, що мир коштує на порозі завершення ситуації «постсучасності», перше усвідомлення якої відбулося біля чотирьох десятиліть назад.

Скласти уявлення про сьогodнішнє суспільство ми можемо, тільки відштовхуючись від мозаїки з безлічі найчастіше взаємовиключних концепцій. При цьому значна частина концепцій і визначень сучасного суспільства починається із приставок «пост-» і навіть «постпост-».

Курс **«Концепції постсучасності»** має на меті розгляд різних підходів до визначення сучасного суспільства на прикладах конкретних концепцій.

Ціль курсу – показати варіативність трактування сучасного суспільства й проблематичність його однозначної періодизації в сучасній соціально-філософській думці.

З урахуванням поставленої мети, курс **«Концепції постсучасності»** покликаний вирішити наступні **завдання**:

- ввести студентів у коло проблем соціально-філософської думки ХІХ-початку ХХ вв.;
- продемонструвати розмаїтість критеріїв періодизації соціальної історії;
- сформулювати подання про різноманіття концепцій сучасного суспільства в роботах вітчизняних і закордонних авторів.

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ КУРСУ

Тема	Кількість годин, відведених на:			
	Лекції	Семінарські, лабораторні або практичні заняття	Самостійну роботу	Індивідуальну роботу
1. ЛЕКЦІЯ. Концепції сучасного суспільства: різноманіття підходів	2		1	6
2. СЕМІНАР. Різноманіття підходів до періодизації соціальної історії		2	2	
3. ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ. Сучасне суспільство: концепції та складності визначення		2	3	
4. ЛЕКЦІЯ. Концепції постіндустріального суспільства	4		0,5	
5. СЕМІНАР. Різноманіття концепцій постіндустріального суспільства		2	1	
6. Концепція нового індустріального суспільства Дж. Гелбрейта		2	1,5	
7. ЛЕКЦІЯ. Концепції постеконічного суспільства	4		0,5	
8. СЕМІНАР. Модель постеконічного суспільства Д.В. Іноземцева		2	1	
9. ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ. Феномени американізації, вестернізації і «макдональдизації суспільства»		2	1,5	
10. ЛЕКЦІЯ. Концепції, пов'язані з соціальним ладом і політичним устроєм суспільства	4		0,5	
11. СЕМІНАР. Модель посткапіталістичного суспільства Р. Даррендорфа		2	1	
12. ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ. Модель постбуржуазного суспільства Г. Ліхтгейма		2	1,5	
13. ЛЕКЦІЯ. Концепції постмодерну	4		0,5	
14. СЕМІНАР. Поняття постмодерну. «Премодерн-модерн-постмодерн" як схема періодизації історії		2	1	
15. ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ. Епоха постінформаційних симулякрів в роботах Ж. Бодрійяра		2	1,5	
16. ЛЕКЦІЯ. Концепції інформаційного та постінформаційного суспільства	4		0,5	
17. СЕМІНАР. Модель інформаційного		2	1	

суспільства в роботах Д. Белла і Й. Масуди				
18. ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ. Е. Тоффлер: основні поняття та концепції		2	1,5	
19. ЛЕКЦІЯ. Концепції, пов'язані зі зміною каналів розповсюдження інформації та новітніми інформаційно-комунікаційними технологіями	6		0,5	
20. СЕМІНАР. Комунікаційні революції в концепції М. Маклюена		2	1	
21. ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ. Концепції мережевого суспільства: М. Кастельс, А. Бард, Я. Зодерквіст		2	1,5	
22. ЛЕКЦІЯ. Концепції, пов'язані з трансформацією релігійності	4		1	
23. СЕМІНАР. Поняття секулярного і постсекулярного суспільства		2	2	
24. ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ. Концепції постатеїзму П. Полонського і М. Епштейна		2	3	
	32	32	38	6

МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінари та лабораторні заняття, написання рефератів з послідуочим публічним захистом.

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ: поточне тестування; оцінка за реферат; підсумковий письмовий тест.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: опорні конспекти лекцій; комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни; нормативні документи; ілюстративні матеріали тощо), сайти в мережі Інтернет.

ПРОГРАМА

ТЕМА 1. КОНЦЕПЦІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА: РІЗНОМАНІТТЯ ПІДХОДІВ (2 ГОД.)

Актуальність, мета і завдання курсу «Концепції постсучасності». Різноманіття підходів до визначення сучасного суспільства. Критерії виділення сучасного етапу як нової історичної епохи.

ТЕМА 2. КОНЦЕПЦІЇ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА (4 ГОД.)

Товариство дозвілля (Д. Рисман). Технологічне, технічне товариство (Ж. Еллюль). Посттехнологічне. Постіндустріальне, інформаційне суспільство (Д. Белл). Нове індустріальне, справедливе суспільство (Дж. Гелбрейт).

ТЕМА 3. КОНЦЕПЦІЇ ПОСТЕКОНОМІЧНОГО СУСПІЛЬСТВА (4 ГОД.)

Постекономічне суспільство (Д.В. Іноземцев). Постринкове (Т. Бернс). Постпідприємницьке (П. Друкер). Постнафтове (Р. Барнет). Економіка творчості (І. Ейдман). Суспільство споживання. Феномени американізації та макдональдизації суспільства. Креативне суспільство, креативна економіка (Дж. Хоукінс, Р. Флорида).

ТЕМА 4. КОНЦЕПЦІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ З СОЦІАЛЬНИМ ЛАДОМ І ПОЛІТИЧНИМ УСТРОЄМ СУСПІЛЬСТВА (4 ГОД.)

Посткапіталізм (Р. Даррендорф). Постбуржуазне суспільство (Г. Ліхтгейм). Концепції постсоціалізма. Тоталітарна демократія (І. Талмон). Концепції натовпу-елітарного суспільства. Постполітика. Посткомунізм.

ТЕМА 5. КОНЦЕПЦІЇ ПОСТМОДЕРНУ (4 ГОД.)

Основоположники теорії постмодернізму (Ж. Ліотар та ін.). Епоха чужості світу (О. Марквард). Епоха постінформаційних симулякрів, ера гіперреальності (Ж. Бодріяр). Суспільство спектаклю (Г. Дебор). Антіонтологічна епоха (епоха з ослабленою онтологією). Постісторична епоха (Ф. Фукуяма). Товариство

засобів масової інформації. Прозоре суспільство (Дж. Ваттімо). Постмодернізм в роботах А. Дугіна.

ТЕМА 6. КОНЦЕПЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА ПОСТІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА (4 ГОД.)

Третя хвиля, суперіндустріальне суспільство, інформаційна цивілізація (Е. Тоффлер). Інформаційне, постіндустріальне суспільство (Й. Масуда, Д. Белл). Концепції постінформаційного суспільства. Моделі суспільства знань.

ТЕМА 7. КОНЦЕПЦІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ ЗІ ЗМІНОЮ КАНАЛІВ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ТА НОВІТНІМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ (6 ГОД.)

Аудіовізуальна епоха, епоха електронних засобів зв'язку, ера постгутенберга, галактика Марконі (М. Маклюен). Постписьмова ментальність, медіаментальність (В.А. Шкуратов). Мережеве, інформаціональне суспільство (М. Кастельс). Віртуалізоване суспільство (Д.В. Іванов). Віртуальне суспільство (А. Бюль). Епоха влади нетократии (А. Бард, Я. Зодерквіст). Економіка участі, Вікіноміка (Д. Тепскотт). Розумні натовпи (Г. Рейнгольд, Дж. Шуровьескі).

ТЕМА 8. КОНЦЕПЦІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ З ТРАНСФОРМАЦІЄЮ РЕЛІГІЙНОСТІ (4 ГОД.)

Епоха постатеїзма (П. Полонський). Постатеїзм, бідна релігія, мінімальна релігія (М. Епштейн). Концепції постсекулярного суспільства. Постпротестантське суспільство (С. Алстром).

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ (16 ГОДИН)

1. Різноманіття підходів до періодизації соціальної історії (2 год.)

Різноманіття підходів до визначення сучасного суспільства. Критерії виділення сучасного етапу як нової історичної епохи.

Література: 3, 10, 12, 30

2. Різноманіття концепцій постіндустріального суспільства (2 год.)

Історія та сутність понять «індустріальне» та «постіндустріальне» суспільство. Критерії визначення суспільства як індустріального та постіндустріального. Основні відмінності традиційного (аграрного), індустріального та постіндустріального суспільства.

Література: 4, 12, 19, 24, 31, 32

3. Модель постекономічного суспільства Д.В. Іноземцева (2 год.)

Основні критерії позначення сучасного суспільства як постекономічного. Періодизація суспільної історії за критерієм типу економічного ладу за Д.В. Іноземцевим.

Література: 9, 19, 20

4. Модель посткапіталістичного суспільства Р. Дарендорфа (2 год.)

Причини переходу суспільства від капіталізму до посткапіталістичного устрою за Р. Дарендорфом. Ознаки посткапіталістичного суспільства.

Література: 9, 31, 37

5. Поняття постмодерну. «Премодерн-модерн-постмодерн" як схема періодизації історії (2 год.)

Основоположники концепції постмодерну. Постмодернізм як течія в сучасній літературі, архітектурі, мистецтві. Постмодерн як соціофілософська концепція. Ознаки постмодерного суспільства.

Література: 1, 5, 7, 33, 40, 41

6. Модель інформаційного суспільства в роботах Д. Белла і Й. Масуди (2 год.)

Основні критерії позначення сучасного суспільства як інформаційного. Паралелі між концепцією постіндустріального та інформаційного суспільства.

Література: 4, 8, 10, 16, 24, 36

7. Комунікаційні революції в концепції М. Маклюєна (2 год.)

Періодизація епох цивілізаційного розвитку у зв'язку з засобами комунікації, що застосовуються, за М. Маклюєном. Концепція «глобального села». Трансформація суспільних інститутів в епоху електронних засобів зв'язку.

Література: 6, 24, 27, 28, 35, 36

8. Поняття секулярного і постсекулярного суспільства (2 год.)

Процеси секуляризації та постсекуляризації в сучасному суспільстві, їх витоки та наслідки. Напрямки трансформації релігійності під впливом новітніх засобів комунікації.

Література: 25,

ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ (16 ГОДИН)

Для проведення лабораторних занять потрібне обладнання та матеріали: мультимедійний проектор, комп'ютер або ноутбук, програмне забезпечення для створення та перегляду мультимедійних презентацій.

1. Сучасне суспільство: концепції та складності визначення (2 год.)

Література: 2, 3, 10, 12, 30

2. Концепція нового індустріального суспільства Дж. Гелбрейта (2 год.)

Література: 4, 31, 34

3. Феномени американізації, вестернізації і «макдональдизації суспільства» (2 год.)

Література: 1, 7, 9, 15, 37, 40, 41

4. Модель постбуржуазного суспільства Г. Ліхтгейма (2 год.)

Література: 7, 15, 31, 37

5. Епоха постінформаційних симулякрів в роботах Ж. Бодрійяра (2 год.)

Література: 5, 31

6. Е. Тоффлер: основні поняття та концепції (2 год.)

Література: 12, 31, 38

7. Концепції мережевого суспільства: М. Кастельс, А. Бард, Я. Зодерквіст (2 год.)

Література: 6, 8, 10, 13, 14, 17, 22, 23, 26, 27, 28, 29, 33, 39, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49,

8. Концепції постатеїзму П. Полонського і М. Епштейна (2 год.)

Література: 25, 45

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ (ДОПОВІДЬ)

1. Різноманіття підходів до періодизації соціальної історії.
2. Сучасне суспільство: концепції та складності визначення.
3. Різноманіття концепцій постіндустріального суспільства.
4. Концепція нового індустріального суспільства Дж. Гелбрейта.
5. Товариство дозвілля (Д. Рисман).
6. Технологічне, технічне товариство (Ж. Еллюль).
7. Модель постеконічного суспільства Д.В. Іноземцева.
8. Концепції суспільства споживання. Феномени американізації, вестернізації і «макдональдизації суспільства».
9. Модель посткапіталістичного суспільства Р. Даррендорфа.
10. Модель постбуржуазне суспільства Г. Ліхтгейма (2 год.).
11. Постпідприємницьке суспільство (П. Друкер)
12. Економіка творчості (І. Ейдман).
13. Креативне суспільство, креативна економіка (Дж. Хоукінс, Р. Флорида).
14. Концепція тоталітарної демократії І. Талмона.
15. Поняття постмодерну. «Премодерн-модерн-постмодерн" як схема періодизації історії.
16. Постісторична епоха в роботах Ф. Фукуями.
17. Прозоре суспільство (Дж. Ваттімо).
18. Постмодернізм в роботах А. Дугіна.
19. Епоха постінформаційних симулякрів в роботах Ж. Бодрійяра.
20. Модель інформаційного суспільства в роботах Д. Белла і Й. Масуди.
21. Е. Тоффлер: основні поняття та концепції.
22. Комунікаційні революції в концепції М. Маклюєна.

23. Концепція мережевого суспільства М. Кастельса
24. Постписьмова ментальність, медіаментальність в роботах В.А. Шкуратова.
25. Концепція віртуалізованого суспільства Д.В. Іванова.
26. Віртуальне суспільство (А. Бюль).
27. Постіндустріалізм, епоха влади нетократии (А. Бард, Я. Зодерквіст).
28. Економіка участі, Вікіноміка (Д. Тепскотт).
29. Розумні натовпи (Г. Рейнгольд, Дж. Шуровьескі).
30. Поняття секулярного і постсекулярного суспільства.
31. Концепція постатеїзма П. Полонського.
32. Концепція постпротестантського суспільства С. Алстрома.
33. Концепція постатеїзма (бідна релігія, мінімальна релігія) М. Епштейна.

ПРОМІЖНИЙ КОНТРОЛЬ

Проміжний контроль здійснюється з метою оцінки засвоєння даної навчальної дисципліни. За підсумками проміжного контролю відбувається оцінювання знань студентів.

№	Складові проміжного контролю	I модуль	II модуль	III модуль
1.	Робота на семінарських та лабораторних заняттях	4*1=4	6*1=6	6*1=6
2.	Відвідування занять	8*0,5=4	12*0,5=6	12*0,5=6
3.	Конспект лекцій	2	2	2
4.	Самостійна робота студентів	4	6	6
5.	Індивідуальне завдання (доповідь)			6
Всього за проміжний контроль		14	20	26
Загальна кількість балів				60

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМОВОГО КОНТРОЛЮ (ЗАЛІК)

Метою підсумкового контролю є з'ясувати й оцінити теоретичні знання студентів в галузі досліджуваної дисципліни. Формою проведення підсумкового контролю є залік. Студент одержує оцінку «зараховано» за умови відвідування занять, виконання всіх видів завдань і задовільного написання підсумкового контролю. Максимальна кількість балів, що може бути отримане на підсумковому контролі - 40. Підсумковий контроль здійснюється у формі письмового заліку по наступних питаннях.

1. Актуальність, мета та завдання курсу «Концепції постсучасності».
2. Різноманіття підходів до періодизації соціальної історії.
3. Сучасне суспільство: концепції та складності визначення.
4. Різноманіття концепцій постіндустріального суспільства.
5. Концепція нового індустріального суспільства Дж. Гелбрейта.
6. Товариство дозвілля (Д. Рисман).
7. Технологічне, технічне товариство (Ж. Еллюль).
8. Модель постеконічного суспільства Д.В. Іноземцева.
9. Концепції суспільства споживання. Феномени американізації, вестернізації і «макдональдизації суспільства».
10. Модель посткапіталістичного суспільства Р. Даррендорфа.
11. Модель постбуржуазне суспільства Г. Ліхтгейма (2 год.).
12. Постпідприємницьке суспільство (П. Друкер)
13. Економіка творчості (І. Ейдман).
14. Креативне суспільство, креативна економіка (Дж. Хоукінс, Р. Флорида).
15. Концепція тоталітарної демократії І. Талмона.
16. Поняття постмодерну. «Премодерн-модерн-постмодерн" як схема періодизації історії.
17. Постісторична епоха в роботах Ф. Фукуями.
18. Прозоре суспільство (Дж. Ваттімо).
19. Постмодернізм в роботах А. Дугіна.
20. Епоха постінформаційних симулякрів в роботах Ж. Бодрійяра.
21. Модель інформаційного суспільства в роботах Д. Белла і Й. Масуди.

22. Е. Тоффлер: основні поняття та концепції.
23. Комунікаційні революції в концепції М. Маклюєна.
24. Концепція мережевого суспільства М. Кастельса
25. Постписьмова ментальність, медіаментальність в роботах В.А. Шкуратова.
26. Концепція віртуалізованого суспільства Д.В. Іванова.
27. Віртуальне суспільство (А. Бюль).
28. Постіндустріалізм, епоха влади нетократии (А. Бард, Я. Зодерквіст).
29. Економіка участі, Вікіноміка (Д. Тепскотт).
30. Розумні натовпи (Г. Рейнгольд, Дж. Шуровьескі).
31. Поняття секулярного і постсекулярного суспільства.
32. Концепція постатеїзма П. Полонського.
33. Концепція постпротестантського суспільства С. Алстрома.
34. Концепція постатеїзма (бідна релігія, мінімальна релігія) М. Епштейна.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Шкала оцінювання:

Підсумкова оцінка успішності студента, (балів)	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
96 – 100	5	A
91 – 95	5	B
81 – 90	4	C
71 – 80	4	D
56 – 70	3	E
50 – 55	2	FX
40 – 50	2	F

ЛІТЕРАТУРА

1. Ахметзянова Р.Р. Проблема отчуждения в "проекте" общества модерна. : диссертация канд. филос. наук. / Ахметзянова Р.Р. - Казань Казанский государственный университет., 2008. - 174 с.
2. Бард Александр, Зодерквист Ян Нетократия Н.новая правящая элита и жизнь после капитализма. / Бард Александр.: Стокгольмская школа экономики в Санкт-Петербурге.
3. Барлыбаев Х.А. Актуальные задачи философского анализа современной эпохи. / Барлыбаев Х.А. // Философия и общество. - 2011, №2 - С. 105-124.
4. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования. Пер. с англ. под ред. В.Л.Иноземцева. М., 1999.
5. Бодрийар Ж. В тени молчаливого большинства, или Конец социального / Бодрийар Ж. - Екатеринбург, 2000.
6. Бритвин Н. Социальные сети как прообраз общественного устройства. / Бритвин Н. // Власть. - 2008, №1 - С. 45-49.

7. Валлерстайн И. Конец знакомого мира Социология XXI века. / Валлерстайн И. - Москва: Логос, 2004.
8. Винер Н. Кибернетика / Винер Н. - Москва: Наука, 1983.
9. Восканян М. Экономическое клонирование. «Макдональдизация»: обманчивые выгоды унификации. / Восканян М. // Однако. - 2010, №21.
10. Гейтс Б. Дорога в будущее. М., 1998.
11. Гидденс Э. Социология. М., 1999.
12. Гулыга А.В. А волны истории плещут... (Новая конфигурация будущего). / Гулыга А.В. // Тоффлер Э. Третья волна. - Москва: АСТ, 1999.
13. Денисов А.А. Нетократия и рефлексия: засекречивание в постиндустриальном обществе. / Денисов А.А. // Рефлексивные процессы и управление, Том №7. - 2007, №1 - С. 33-50.
14. Денисов А.А. Нетократия как стратегический субъект 21-го века. / Денисов А.А. // Проблема субъектов российского развития. Материалы Международного форума «Проекты будущего: междисциплинарный подход» 16-19 октября 2006, г. Звенигород. - Москва: Когито-Центр, 2006. - С. 48-57.
15. Джеймисон Ф. Постмодернизм и общество потребления. / Джеймисон Ф. // Философско-литературный журнал "Логос". - 2000, №4 - С. 63-77.
16. Згуровский М. Общество знаний и информации - тенденции, вызовы, перспективы. / Згуровский М. // Зеркало недели. - 2003, 2003/05/24, №1.
17. Зиновьев А. Глобальный человек / Зиновьев А. - Москва: Эксмо, 2003.
18. Иванов Д.В. Виртуализация общества. Версия 2.0 / Иванов Д.В. - СПб: Петербургское Востоковедение, 2002.
19. Иноземцев В.Л. "Класс интеллектуалов" в постиндустриальном обществе // Социологические исследования. 2000. № 6.
20. Иноземцев В.Л. За пределами экономического общества. М., 1998.
21. Кастельс М. Галактика Интернет. Размышления об Интернете, бизнесе и обществе / Кастельс М. - Екатеринбург: У-Фактория, 2004.
22. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / Кастельс М.: ГУ ВШЭ, 2000.

- 23.Князева Е.И. Сетевая теория в современной социологии. / Князева Е.И. // Социология. - 2006, №2 - С. 82-88.
- 24.Костина А.В. Тенденции развития культуры информационного общества: анализ современных информационных и постиндустриальных концепций. / Костина А.В. // Информационный гуманитарный портал "Знание. Понимание. Умение". - Режим доступа: http://www.zpu-journal.ru/e-zpu/2009/4/Kostina_Information_Society/.
- 25.Кырлежев А. Постсекулярная эпоха. / Кырлежев А. // Континент. - 2004, №120.
- 26.Лавренчук Е.А. Аутопойезис социальных сетей интернет-коммуникаций. / Лавренчук Е.А. // Вестник Российского государственного гуманитарного университета. - 2009, №12 - С. 48-56.
- 27.Луман Н. Реальность массмедиа / Луман Н. - Москва: Праксис, 2005.
- 28.Маклюэн М. Галактика Гутенберга. Сотворение человека печатной культуры / Маклюэн М. - Киев: Ника-Центр, 2003.
- 29.Назарчук А.В. Сетевое общество и его философское осмысление. / Назарчук А.В. // Вопросы философии. - 2008, №7 - С. 61-75.
- 30.Нисневич Ю.А. Вызовы и угрозы постсовременности как системный инструментарий политического режима в России. / Нисневич Ю.А. // Вестник Российского университета дружбы народов. - 2007, №1 - С. 36-41.
- 31.Новая постиндустриальная волна на Западе. Антология. Пер. с англ. под ред. В.Л.Иноземцева. М., 1999.
- 32.Опенков М.Ю. Хакни будущее: введение в философию общества знаний Курс лекций для студентов философских факультетов. / Опенков М.Ю.: МОО ВПП ЮНЕСКО «Информация для всех», 2007.
- 33.Песков Д.Н. Интернет-пространство - состояние преמודерна? / Песков Д.Н. // Полис. - 2003, №5.
- 34.Синцов В. Общество знаний - формула будущего. / Синцов В. // Экспресс К. - 2006, №176.

35. Соколов А.В. Общая теория социальной коммуникации: Учебное пособие / Соколов А.В. - СПб: Изд-во Михайлова В.А., 2000.
36. Соловьёв А.В. Информационное общество как пост- и неогуманистическая социокультурная среда. / Соловьёв А.В. // Вестник Тамбовского университета. Серия: Гуманитарные науки. - 2007, №9 - С. 204-209.
37. Сорос Дж. Кризис мирового капитализма. Открытое общество в опасности / Сорос Дж. Умрихина С.К. - Москва: Инфра-М, 1999. - 262 с.
38. Тоффлер Э. Третья волна / Тоффлер Э. - Москва: АСТ, 1999. - 669 с.
39. Тэпскотт Д., Уильямс Энтони Викиномика. Как массовое сотрудничество изменяет все / Тэпскотт Д.: BestBusinessBooks, 2009.
40. Фукуяма Ф. Конец истории / Фукуяма Ф.: АСТ, 2004.
41. Фурс В.Н. "Критическая теория позднего модерна" Энтони Гидденса. / Фурс В.Н. // Наука. Интернет. Россия. - Режим доступа: <http://www.nir.ru/sj/sj/sj1-01furs.html>.
42. Чернец Вадим, Базлова Татьяна, Иванова Элеонора. Влияние через социальные сети / Чернец Вадим. // Под ред.: Крыгина Н.В. - Москва, 2010.
43. Чернов А.А. Становление глобального информационного общества проблемы и перспективы / Чернов А.А. - Москва: Дашков и Ко, 2003.
44. Чувин С.Н. Экотехнологическая трансформация человека в современном мире. / Чувин С.Н. // СоцИс. - 2007, №1.
45. Шаповал Ю.В. Постсекулярное общество: полифония веры и разума. / Шаповал Ю.В. // Publishing House Education and Science s.r.o.. - Режим доступа: http://www.rusnauka.com/13.DNI_2007/Philosophia/21343.doc.htm.
46. Шуровьески Джеймс Мудрость толпы. Почему вместе мы умнее, чем поодиночке, и как коллективный разум формирует бизнес, экономику, общество и государство / Шуровьески Джеймс. Логвинов В.: Издательский дом "Вильямс", 2007. - 304 с.
47. Щуров В.А. Новый технократизм. Феномен техники в контексте духовного производства. / Щуров В.А. - Нижний Новгород, 1995.

- 48.Эйдман И. Прорыв в будущее Социология интернет-революции. / Эйдман И.: ОГИ (Объединенное Гуманитарное Издательство), 2007.
- 49.Эко У. От Интернета к Гутенбергу: текст и гипертекст. / Эко У. // Отрывки из публичной лекции Умберто Эко на экономическом факультете МГУ. - Режим доступа: <http://www.philosophy.ru/library/eco/internet.html>.

РЕСУРСИ

1. Фонд "Информационное общество Украины". [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.isu.org.ua/>.
2. E-UA: Електронна Україна. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.e-ua.org/>.
3. Виртуальный философский центр при МГУ им. М.В. Ломоносова. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://vfc.org.ru/rus/>.
4. Elibrary.ru: Научная электронная библиотека. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://elibrary.ru>.
5. Каталог научных журналов от сайта www.philosophy.ru. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://philosophy.ru/filvobr/journals/>.
6. Современный дискурс-анализ: электронный журнал. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.discourseanalysis.org/index.html>.
7. Китеж: традиция в мире постмодерна. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://kitezh.onego.ru/>.
8. Антрополог.ру - электронный альманах о человеке. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.antropolog.ru>.
9. Центр современной философии и культуры им. В.А. Штоффа (Центр "СОФИК"). [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.sofik-rgi.narod.ru/>.
- 10.Сайт о Социальной информатике, Веб 2.0 и Веб науке. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.soc-inform4.narod.ru/index.html>.
- 11.Интернетология: Общественный Институт Исследования Интернета. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.internetology.ru/>.

12. Web Science Research Initiative. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://wiki.websciencetrust.org>.
13. Лаборатория социального маркетинга "Сарафанное радио". [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.sarafannoeradio.org>.
14. Центр виртуалистики РАН. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.virtualistika.ru>.
15. Научно-образовательная социальная сеть "Соционет". [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://socionet.ru/>.
16. Институт социологии РАН. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.isras.ru/rubricator.html>.
17. In Liberty: свободная среда. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://inliberty.ru/>.
18. Скепсис: научно-просветительский журнал. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://scepsis.ru/>.
19. Открытые данные, открытое государство. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://ivan.begtin.name/>.
20. Alexa: The web information company. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.alexa.com/>.